

Nádas Péter

PÁRHUZAMOS TÖRTÉNETEK (IV)

Titkos életének bejáratán

Egy pillanatig azt hihette, Ágost megőrült. Ennek tényleg az esze ment el. Mit csinálsz te ott, kiáltotta, amikor a fürdőszobából jövet belépett. A taxiban ülve sem tudta elűzni a tegnapi esti képet.

Nem úzhatta el, mert hetek óta, napok óta egyre erősebben és egyre kilátástalanabban sóvárgott utána. A saját sóvárgása viszont rémülettel töltötte el. Mentetetődött maga előtt, hogy nem a csupasz testére vágyakozik ennyire. Emiatt szégyenkezett. Akkor mire. Talán csak nem a lelkére. Ami nincs neki, nincs. Itt állt előtte ez az alak. Nem tudott annyiszor ráfonódni, nem tudta annyiszor befogadni, nem tudta úgy csókolni vagy simogatni, nem tudott úgy a húsába mélyedni, tépni, a bőrébe szántani a körmeivel, hogy sóvárgása csillapodjék. Mi lesz velem. Megragadta, tartotta, belebámult, amint fellövell. Ágost nem engedte meg, hogy benyelje, mert ő maga akarta látni. Mi lesz nélküle. Ez is eszébe jutott a dohánytól bűzlő taxiban.

Vinnyogott, nyüsített, ám ennek nem adhatta hangos jelét, hiszen a leghalványabb érzelmi áradás idegenkedést váltott ki a férfiből. Nemhogy szenvedélyt nem tűrt el, hanem a legkisebb érzelmi megnyilvánulást túlzásként elutasította. A bokáját, a csuklóját, minden tagját, a faszát, igen, a faszát, minden kicsi csontocskáját bálványozásig szerette volna szeretni. Olyasmit is, ami nincs, amit megfogni nem lehet, a talpa hajlatát. Imádta. Helyesebben meggyőzte magát arról, hogy imádjá, és nem tud nélküle élni, mert rettegett, hogy elveszítheti. Már el is veszítette. Többet adott, mint amennyije volt, többet mutatott, mint amennyit érzett, csak ne kelljen bevallania az újabb vereséget. Józan eszével persze átlátta, hogy ezek nem arányok, nem mennyiségek, hanem a minőségeik nem illeszkednek többé egymáshoz. Hol volt már a józan ész. Néha megpróbálta úgy kielégíteni önmagát, ahogy a férfitől remélte, de ez sem sikerült. Akkor a saját testétől kívánt többet, mint amennyit teljesíthetett, de hát éppen erről a valamiről, amely soha nem ölthetett testi formát, erről nem tudta, hogy mi. A konyhából a hosszú kést, hogy jó mélyen beledöfhessen az alvó férfi mellkasába, ehhez viszont nem volt mersze. Mi ragadja magával vagy mi üldözi. Holott tudta, semmi más nem segít. Megölni. Hol a tehetetlensége, hol a förtelmes indulatkitörései kínozták meg. Amint nézte, s másnap a taxiban visszaidézte, mégis távolabb állt. Ilyesmit Ágost még soha nem csinált, vagy legalábbis a szeme láttára nem.

Saját magárahagyottságát látta viszont a csupasz férfitestben. Saját titkos kielégülési kísérleteinek reménytelenségét. Undorodott tőle vagy önmagától, önmagát vetette meg így. De nem tudott elfordulni sem, mert a kíváncsiság nem engedte, látni, miként csinálják a férfiak. Fölébredt a gyanú, hogy mások előtt persze biztosan csinálta már. Csak velem nem. Mert irántam ennyi bizalmat sem érez. Rögtön mardosta a féltékenység e mások miatt. Ugyanakkor kellőképpen tompa volt a kiáltás, ne hallatsszék át a másik szobába.

Még szerencse, hogy meg tudta fékezni magát valamennyire. Kristóffal szívesen közölte volna minden örömét, a kínjait azonban nem kívánta volna vele megosztani.

Alig akadt óra az életében, alig pillanat, mikor szabadjára engedhette az indulatait vagy az érzelmeit. Kristóftól nem lehetett előre megtudni, vajon egyáltalán otthon alszik-e vagy megint hosszú napokra eltűnik. Őt is irigyelte, biztos jó neki. Mindenkit irigyelt, egész lelkét, minden jóságát felzabálta az irigység, amely mögött ott ólálkodott a szerelmi mohóság. Csak nekem nem jó. Nem volt mindegy, hogy szabadon ordítozhat-e vagy akkor is tartania kell a száját, amikor mégiscsak a legjobban élvezne. Valamennyi mindig benne maradt az élvezetből. Ágost nem tudott, tán nem akart átöröni a gáton. Az egyik túl sokat akart adni, a másik visszafogta. Ezért nem illeszkednek, s ezt nem lehet megérteni.

Már a második héten könyörgött neki, kérlek, költözzünk el innen. Itt nem lehet. Ezt nem lehet kibírni. Úgy nézel rám, mintha tiszta örülséget mondanék. Most is csak suttogok, nem bírom ezt az örökös suttogást.

Hát akkor beszélj hangosan.

Hogyan beszéljek hangosan, ha ez a kis hülye itt van az ajtó mögött.

Majd megszokod.

Néha úgy gondolta, családi vonás, hiszen Kristóf szintén közömbösen válaszolt. Nem tudja. Lehet, hogy elmegy. Máskor azt gondolta, biztosan azért van így, mert ezek zsidók. Ezek nagyon rideg, részvétlen, maguknak való emberek, ezek a zsidók.

A bőrén, a haja szálain érezte meg Kristóf jelenlétét a szomszédos szobában.

Ingerültté tette. Vagy akár a hiányát, mert ez is idegesítette. Megérezte, alszik-e, akkor másféle lett a csönd. Vagy aludni szeretne, mégis éberem hanykolódik az ágyán. Akkor ezekkel a kis átküldött hangokkal megkínozta. Mégsem jött rá soha válasz. Habár nem tudta volna megmondani, hogy milyen válaszra vár a szomszédos szoba sötétjéből. Szerette volna elérni, hogy Kristóf vesszítse el a fölényét.

Ágost elhagyottan és megközelíthetetlenül állt a csaknem üres szobában, kicsit távolabb attól a magas, szárnyas ajtótól, amely Kristóf szobájára nyílt. Most sem tudták, hogy itthon van-e.

A viaszernyős éjjeli lámpa fénye alulról világította meg, s hosszú, ferdén elhajló árnyékba nyújtotta a falon a csupasz alakját. Kontúrjai kilendültek, visszatértek, ahogyan a tenyere, a könyöke, a karja mozgott, reszketett az árny. Mögötte tárva a nappali szárnyas ajtaja. Még csak be sem hajtotta a két magas ablakon a spalettákat. Elmerülten, lassan, furcsa, tört mozdulatokkal simogatta önmagát. Valamit megmutat s ugyanakkor visszafog. Minden begyakorolt mozdulatán látszott, tudja, mit tesz, miért teszi, s ehhez nincs szüksége senkire. Mintha mosolya külön lebegne az arc felett. Gyöngyvérnek különös fájdalmat okozott vele, hogy a mosoly nem neki szól, nem szól senkinek. A körfolyosóról vagy az udvari lakások bármelyikéből bárki beláthatott.

Miért csinálod ezt előttem? Megtébolyodtál?

Választ nem kapott.

Nem volt éjszaka, hogy éjfél előtt hazatértek volna. Akárha Ágost azt mondaná, csak el innen, bárhová. Nem volt este, hogy ne mentek volna el. Akkor miért nem akarsz mégis elköltözni. Erre sem válaszolt. Többnyire inkább egyre járt, néha fél kettőre. Egy kicsit minden este becsíptek. Gyöngyvér áriákat dalgatott magának, miközben jöttek haza, skálázott, félhangosan tornáztatta a hangját a halott utcákon. Ágost pedig elkomorodott, elszótlanodott, bár azt állította, csak úgy látszik, mintha rosszkedve lenne. Neki ilyenkor valójában nagyon is jó kedve van. Tényleg akkor érezte jól magát, amikor magába zárkozhatott. Gyöngyvér belekarolt, nem engedte, valósággal rácsimpaszkodott, hogy legalább egyszerre lépjenek. Aki pedig hosszú, erőteljes lépteikkel

távolodni látta őket, jó érzésekkel állapíthatta meg, hogy mennyire hasonlítanak. Vagy ha nem hasonlítanak is, de meg lehetett érteni az összetartozásukat. Lépteik zaja egyenletesen visszaverődött a néma házfalokról.

Jeges légvonatok húztak át az arcuk között, s minden újabb légvonatot a szemükbe vert valami hideg és nyúlós permetet. Valamelyest össze kellett bújniuk, ami Ágostnak sem esett rosszul.

Így értek haza.

Ezekben a kései órákban halotti csönd borult az egész városra. Autó nem járt, néha elcsörömpölt a Körúton egy üres villamos. Sötéten, némán, a peremtől fényesen tátongott az Oktogon. Alig akadt járókelő, hacsak a szemközti oldalon nem, ahol néhány napja nyitották újra a Savoy kávéházat. Az Andrassy úti oldalon, a lesötétített emeleti ablakok mögött ismét működött a bár. Tompán döngette a falakat a dob, olykor győzelmesen, fájdalmasan fölharsogott a szaxofon. Ide taxival érkeztek a vendégek, vagy az utcára áradt odabentről egy felhevülten kiáltozó társaság, és várta őket a taxijuk. Miután becsapódtak az ajtók és elhajtattak, ismét elnémult az éjszaka. Valamivel távolabb, ott, ahol a föld alatti illemhely feliratai élesen kivilágították a járdát, látni lehetett néhány alakot. A nőket esténként lezárták, a férfiaké azonban hajnalig nyitva állt. Balter nyitotta, zárta le.

Hajnalban, éjszaka, naponta többször át kellett bicegnie a Körúton, s ezért a munkáért külön fizette őt a Fővárosi Csatornázási Vállalat. Ilyenkor az éles fényben még néha megjelent egy fej, jött a föld alól, lépdelt a lépcsőn, emelkedett, aztán a hozzá tartozó alak. Egy másik követte, vagy éppenséggel valaki lefelé lépkedett, és lassan alátűnt.

Nem lehetett volna megmondani, hogy mi történik.

Más magányos férfiak árnyai a közeli kapuk alá húzódva várakoztak. Volt, aki csak álldogált a kivilágított hirdetőoszlop mögött, szívta a cigarettáját. Mások úgy tettek, mintha nem vadásznának senkire, a járdaszigeten várnák a ritkán közlekedő villamost.

Ha jött, mégsem mentek el vele.

Gyöngyvér azon volt, hogy ne üssenek nagy zajt, ne hangoskodjanak. Jöttükre a nagy körúti lakásban minden éjjel mindenki fölriadt, vagy jobb híján a párnáját húzta a fejére.

Teljesen elment az eszed, sziszegte dühödten, s könnyű, félmagas, hattyúprémes papucsában átsietett a nagy szobán, hogy minél előbb behajthassa a spalettákat a két udvarra néző ablakon. Az elsötétedett, beszáradt, öreg parketta hangos reccsenésekkel követte a lépteit. Hogy tehetsz ilyet, az istenért. Ágost erre sem válaszolt. Még csak pillantásával sem szakadt el önmagától.

Érkezésüknek megvolt a maga mindennapi rítusa. Gyöngyvér először vécére ment, aztán a fürdőszobába, Ágost azonnal a konyhába. Idegen helyen ritkán evett, s ilyenkor valamit kiéhezetten be kellett falnia. Ajtók nyíltak, ajtók csukódtak, meghatározott rendben kattantak a villanykapcsolók. Gyöngyvér vizeletének bőséges és erős sugara éles hangot hallatva a csésze falába ütközött, vagy öblösen belecsobbant a vízbe.

Kristóf nem tehetett sokat ellene.

Ha álmában érte, akkor közlőről látta, mintha nyelvvel érintené. Emlék volt, mely gyakorta visszatért. Egy forró nyári délutánról, mikor a zsalugáterekkel besötétített szobában Viola lehúzta a bugyiját, fölé guggolt, Lilla pedig követelte tőle, hogy nyalja meg neki. Ez a szoba Dunavecscén volt, nem messzire a víztől. A reccsenő és roppanó nagy ház lesötétített szobáiban érezni lehetett az iszap nehéz, átható illatát. Nyald meg neki, nyald meg. Föliindultan suttogott. Nyald már, jó lesz, mitől félsz. Sokáig a nyelvén érezte az ízet.

Ilyen íze nem volt semminek.

Azt is világosan megértette az izgalomból, hogy Lilla már csinálta Violának. Az iszap jellegzetes illata összecsúszott ezzel az ízzel, nem tudott szabadulni tőlük. Arra számított, hogy más lányok is felszólítják erre, leselkedett utánuk. Bár megvetette magát az ilyen lányos tulajdonságok miatt, mint a leselkedés. Lilla és Viola pirosra dörzsölte magának. Aztán már csak arra emlékezett, hogy volt egy bizonyos íz, amit nem érez többé az iszap illatában. Hiába kereste. Dédelgette magában a gondolatot, hogy majd rátalál. Végül már csak félálomban nyílt meg, belesüppedt, alig tudta a lábát kihúzni belőle. Erre ébredt, az íz és az illat emlékére, hogy mégiscsak volt egy Lilla és egy Viola nevű kislány, az unokatestvérei. Mégsem volt sehol, hiába forgatta a szájában a nyelvét. Azt sem tudta, mihez tartozik, kinek az ízére emlékezik álmában, amit a nyálában nem talál. Indulatát egyetlen fal választotta el az erőszakos, hangosan áradó sugártól. S hiába dühöngött magában, hogy ezek megint fölébresztették. Bármiként tiltakozott ellene, valójában vonzónak találta Gyöngyvér vizelésének átható zaját, és ábrándozott a pinájáról.

Ha pedig óvatos szellentéseit is hallania kellett, amint a régiesen öblös, hajszálrepedésekkel átszótt véccésze fölerősítette, akkor az alvásának tényleg vége lett. Gyöngyvér nem fingott minden este. Akkor is csak kettőt, röviden, fedetten, gyors egymásutánban, mint aki nem engedi el magát egészen, bár valószínűleg nem számolt vele, hogy idegen is meghallhatja. Úgy hatott, akárha önmaga előtt szégyellné. A tettecsnek minden ember mestere, s a közös lakásban élőknek különösen úgy kell tenniük, mintha a másik ember életjelenségei nem volnának érzékelhetők, és mintha az életjelenségeit leplező tettetések sem volnának átláthatók.

Kristóf előzékenységéből így tett, de amikor álmából riasztotta, akkor mintha kedves, durva, ellenállhatatlan tréfát hallana. Valamilyen önkéntelen, majdhogy ellenőrizhetetlen nevetési roham rázta meg. Maga előtt látta a nő örökösen összeszorított ajkát, ezen jött a fing. Az undorító igyekvését, hogy minden igénynek eleget tegyen. Most aztán minden igénynek megfelelt. Maga előtt látta Viola vörösre dörzsölt pináját. Valósággal tekergett az ágyában a néma nevetéstől. Hangosan nem nevetetett, mert akkor lelepleződik, Gyöngyvér nem mer többé fingani, és vége a visszatérő örömeinek. Párnájába, paplanjába tekeredve hahotázott. Ez a szerencsétlen teremtés még az óvatos kis fingásaival jellemzi a legtalálóbban önmagát. De minél erőteljesebb lett a nevetése a sötétben, annál erőteljesebben érezte, hogy ennek kevesebb köze van a jókedvhez, mint a megalázottsághoz. Folytak a könnyei, belesajdult az oldala, összenyálazta a szájába tömött ágyneműt. Valójában a sírás határán billegett.

Közben távolról hallani lehetett, amint a konyhában megzörren a lábos, a fedő le sodródik róla, és éktelenül csattan a kövön. Evés és szarás. Ha pedig nemcsak a férfiak, hanem a nők is így finganak, akkor nem olyan lesz az élete, amilyenre fölkészítették. Egészen más, mint amilyenek ez a finomkodó nő vagy az összes többiek a kényeskedéseikkel beállítanak. Pohár koccant, tányér koppant az asztalon. De egyszerűbb, mulatságosabb, jóval undorítóbb és közönségesebb élet. Később a fürdőszobai vízmelegítőben kisebb robbanás kíséretében lobbant fel a gáz. Meg Ágost is kinyitott a konyhában egy átkozott vízcsapot.

Ilona minden este mindent gondosan a keze alá készített, Ágost azonban a lábosokból szívesebben ette ki az ételt kanállal, késsel, ezek meg zörögtek. Kései elégtétel volt neki éjjel a szülői házban lábosból falni, kenyeret túrni a szoftba, hagyni, hogy minden csurogjon és lecsöpögjön. Nem volt éjszaka, hogy a konyhából nyíló cselédszobában

Ilna föl ne riadt volna rá. De akár fölkel, hogy inkább ő adjon enni a férfinak, akár ágyban maradt, s onnan követte a zajos konyhai eseményeket, vigyázott, ne ébressze föl a kisfiát. Közös ágyban aludtak. Másik dívány vagy akár kiságy be sem fért volna a cselédszobába. Ágnes asszony nem tűrte el, mert semmiféle jogcímet, semmiféle jogilag érvényes formát nem akart adni annak a ténynek, hogy ez a szerencsétlen gyerek szintén itt lakik.

Különös gyerek volt, őszintén szólva nem tudta megszeretni. Vagy azért idegenkedett tőle, mert nem akarta, hogy itt legyen. Ilnának így kellett elfogadnia a helyzetét. A házmester meg minden hónap elején halkán zsörtölődött, amikor a lakbért fizették, hogy lám, a gyerek még mindig nincs bejelentve, s ő ezt már sokáig nem tarthatja így. Nem mondták neki, hogy vigye vissza az anyjához, aki addig is nevelte, de azt sem mondták, hogy tartsa itt. Tényleg korán kellett ahhoz kelnie, hogy időben elkészítse mindenkinek a reggelit és még a gyereket is elvihesse az óvodába.

A repedésre és törésre hajlamos csövekben megkottyant, valósággal felnyögött, a levegő buborékjain fönnakadt, aztán áramolni kezdett, Gyöngyvér vékony, barna testére zuhogott, a kád zománcán záporozott, kopogott a víz. Gyöngyvérnek minden második héten korán kellett kelnie, s persze vekker nélkül. Ágost életrendjét követte, néha lemondott miatta az alvásról, de erről az éjszakai zuhanyozásról nem. Talán ez volt az egyetlen dolog, amiben megmakacsolta magát. Pedig mintha az egész házban reszketnének, a falakat vetnék szét a nyugtalan csövek. Sima testének, gyöngéden formázott tagjainak, hosszú szálú és erős izomzatának, feszes, szinte pórustalan bőrének nem is volt semmilyen illata, míg a füle mögé, a karja hajlatára föl nem tette az olcsó kis kölnijét. S furcsa módon a tömött, rövidre vágott hajának sem. Ágost ezen nem gondolkodott, de fontos volt, hogy ne legyen. Valószínűleg akkor sem lett volna, ha nem teszi, ám örökösen zuhanyozott. Mint egy ismeretlen eredetű kényszer, mánia, szenvedély. Uszoda előtt is zuhanyozott, zuhanyozott, mielőtt bement volna a medencébe, miután kijött, és éjjel még akkor is, ha késő délután már lezuhanyozott egyszer, hiszen operába vagy koncertre mentek, s előtte át kellett öltöznie.

Amíg be nem szállították a Kútvölgyi Kórházba, a kellemetlen zajra a professzor szintén minden áldott éjjel fölriadt. Ő azután tényleg sokat aludt, nappal, éjjel, talán a mértéktelenül adagolt gyógyszerektől, mélyen, ám ha fölébredt, akkor igen keveset tudott önmagáról. Vagy valami egészen mást tudott. Ült a sötétben, bámulta a könyvek gerincén átsuhanó, -vonuló, megreszkető fényeket, árnyakat. Amióta a felesége nem tűrte meg a közös ágyban, s ennek jó tíz éve, visszaszorult könyvekkel és papírokkal megtömött dolgozószobájának díványára, mely korábban csak arra szolgált, hogy munka közben vagy délután szunyókáljon kicsit. Nem lehetett tudni, emlékezik-e még ilyesmire. Állapota néhány hónapig rohamosan, feltartóztathatatlanul romlott, aztán egy szinten hirtelen megállt. Mintha a folyamat mégsem lenne visszafordíthatatlan, olykor visszatért valamicske az emlékezetéből, és teljesen váratlanul megpillantotta önmagát a saját helyzetében. Állt a könyvei között, ült az üresre takarított íróasztalánál, és sírt.

Korának egyik legragyogóbb koponyája bomlott fel a családtagok szeme láttára, s mindez egyetlen rohamban. Még azok is hitetlenkedve vették tudomásul a változást, akik úgy vélekedtek, hogy szellemi képességeit kizárólag gonoszságokra használta, brutális hatalmak engedelmessé szolgálatára, s ezért gyűlölték, jellemtelen embernek tartották, netán némán megvetették. Most aztán kinyúlt. De ilyen esetben még a káröröm is elcsitul, hiszen a szellemi romlás látványa arról ad jelentést, hogy amit az ember tud és gondol, azzal valójában nem rendelkezik.

Fehér, hosszú hálóingében olykor tétován megjelent az egyik vagy másik szobában. Halkan beszélt, motyogott magában. Nem tudta, kik lehetnek ezek a különböző lények, akik ezekben a szobákban itt szerteszét alszanak vagy hirtelen villanyt gyűjtanak, hogy ő teljesen elvakuljon. Szándékosan teszik. Gyorsan vizet kért. Résen kellett lennie, nehogy megtévesszék. Mondta, bocsássanak meg neki, de ebben a lakásban még nem ismeri ki magát. Mintha volna a tudatában egy másik otthona. Mutatták, hol találja a vécét. Támogatták, vitték, itatták, segédkeztek a vizelésénél, aztán valahol megint csak magára hagyták.

Mindent készségesen engedett, csupán egyet nem. Az ágyába nem akart visszatérni, azt nem, hiszen jól tudta, hogy miért akarják annyira.

Ott fogják megölni az ágyában. Probára tette őket, vajon teljesítik-e a kívánságait.

Gyorsan enni kért.

Ilonán kívül senki nem értette a motyogásait. Csak egy kis kenyeret, semmi mást. Elrágna egy kis száraz kenyeret. S már csak azért is adtak, mert ha nem értették, mit akar, és nem adtak, akkor egész testében reszketni kezdett, mintha fázna, rázná a hideg, de valójában szárazon, egyetlen könny nélkül zokogott, s ezt a látványt egyikük sem tudta józan ésszel elviselni. Legszívesebben az átjáróban üldögélt a kenyérével, ahol mindig égett a lámpa. Ám csak úgy tett, mintha enné a kenyeret. Ez is az újonnan felfedezett minőséghez, az ősi, a titkos tudásához tartozott. Majszolt rajta egy kicsit, óvatosan körbenézett, majd gyors, állati mozdulattal betúrta a hálóinge ujjába, s attól kezdve vigyázott, hogy ki ne essen. A könyvei mögé rejtette el. Néha egy vékonyabb szeletet a kézírathalmok közé csúsztatott be. Minden tárgy a helyén maradt, bár más funkciót kapott. A két festményt például valószínűleg fölismerte még. Más ablaka talán nem is volt már a külvilágra. Néha egész éjszakára itt hagyták, zoknit húztak a lábára, plédet dobtak a vállára, és ő a lovak patái alá taposott hullákat vizsgálgatta a csatatéren, vagy Lehr József honvéd századossal beszélgetett kényes lelkiismereti kérdésekről.

Akár így, akár úgy, mindig jó órába telt, míg érkezésük után ismét csönd lett végre, s az ajtók alatt sem szivárgott át már a fény.

Ha nem tudott újra elaludni, akkor Ágnes asszony meggyújtotta a lámpáját, olvasott, gyakran hajnalig. De nem volt hét, amikor ne próbálta volna meggyőzni a fiát, hogy költözzenek el. Elintézi, lebonyolítja, fizeti a költségeket. Ez tényleg nem megoldás, egyszerűen nem megy így tovább. Kilátástalan vitákba keveredtek. Semmit nem mondtak ki elég világosan, viszont kölcsönösen érzékeltették egymással tartalékoltnak szemrehányásaik teljes raktárkészletét. Minden kimondott szó fájt. Sütött belőle az elfojtott indulat. Ágost azzal érvelt, hogy néhány nap vagy néhány hét miatt nem lenne érdemes felbolygatni az életét. Édesanyja viszont azzal érvelt, hogy biztosan nem, ha ez a néhány hét nem újabb négy évig tartana. Amit végül meg lehetett volna érteni, miként Ágost érveit is, amelyek szintén nem nélkülözték az ésszerűséget. De nem az értelemről, közel sem a megértés kölcsönösségéről volt szó közöttük.

Nem hagyhatta, hogy az anyja ismét eltávolítsa, mert akkor a csöndesen kínzó meggyőződést erősítette volna meg, s ettől a legmélyebben irtózott, erről a barátain kívül senkivel nem beszélt.

Neki tulajdonképpen nincs, nem volt anyja. Igaz, amíg távol élt, bensőséges levelezést folytatott ezzel az idegen nővel. Az apja pedig egy *monstre*, egy szörnyeteg, akit nem lenne érdemes megölni, mert tíz alakban támad fel újra. Az anyja nem csak őt nem szerette, talán soha senkit, és neki ezt az örökséget kell továbbcipelnie. Érezte,

éppen az anyjához fűződő viszony látszatának megőrzése miatt gondolta, hogy kizárólag önszántából mehet el innét, de az istenért, nem úgy, hogy elküldik, mint egy taknyos gyermeket. Ha meg zajt üt az életével, akkor viseljék. Minden este egy másnapi telefonhívásra várt, vagy egy bizalmas üzenetre, küldönccel kézbesített levélre, valamire, titkos jelre, nyílt parancsra, hogy végre ismét elmehessen ebből az egész nyomorult országból. Ezekről a reményekről Gyöngyvér persze semmit nem tudott. Korábban diplomataként működött, s ez tetszett is neki, négy éve tért vissza utolsó állomáshelyéről, most pedig itthon dolgozik, bizalmas munkakörben, Gyöngyvér így könyvelte el magában.

Kristóf sem tudott többet, meg unokatestvére jövője nem is érdekelte.

Ninónak ellenben meg kellett volna értenie, hogy a fia mire számít, mire vár, mitől szenved. Magasabb körökben maga is közbenjárt az érdekében, sikertelenül. Amit végképp nem értett, méltatlankodott. Konspiratív feladatairól ugyanis a dolog természetének megfelelően nem tudhatott. Helyesebben úgy tett, mint aki nem tudja, hogy mit kéne sejtteni.

Vagy akár arra várt, hogy végérvényesen közöljék vele, nem tartanak igényt többé semmiféle szolgálatára, sem a titkosra, sem a nyilvánosra. Erre a lehetőségre szintén számított. Akkor meg minek riogassa Gyöngyvért, hogy holnap talán végleg magára fogja hagyni. Maga előtt is titkolva, de még azt is figyelte, hogy nem keresnek-e utat a megközelítésére. Nem látta jelét, vagy nem akarta tudomásul venni, hogy megfigyelésére épp elegendők a legjobb barátai. Legfeljebb őket figyelik, s erre kéne figyelnie. Meg a saját reményeit sem volt ereje megfojtani. Akkor tudomásul kellett volna vennie, hogy örökre be van zárva ebbe a nyomorult országba, ebbe a börtönbe, mely végül is a hazája. Úgy kell ebben a mélyen boldogtalan városban leélnie az életét, mint egy száműzöttnek, s örökre olyanokkal lesz összezárva, akiket sem a testével, sem a lelkeivel nem kíván. Senkit nem kívánt, semmit. Az volt a rögeszméje, hogy ebben az országban kizárólag cselédek és dzsentrik élnek, senki más.

Hiába mondta nekik, hogy a saját dolgában az ember még akkor sem hivatkozhat mások felelősségére, ha nyomasztják a körülményei. Bámultak rá, semmire nem tudtak tisztességesen válaszolni, mindig valami egészen másról kezdtek el beszélni. De nem fogja kívárni, hogy elhatalmasodjék rajta a tompaságuk, az állandó kelletlenségük, a tespedtségük, a beteges mellébeszélési hajlamuk, az egész tehetetlenségtől nyugözött lassúság. Nem várja ki. A barátaival is torkig volt. Láthatta rajtuk, hogy mennyit változott. Itt az ember vagy a cselédek, vagy a dzsentrik mentalitásához alkalmazkodik, más választása nincs, ha egyszer nincsenek szabad emberek. Ezeknek a lelke rab.

Barátaival együtt évek óta élte a dzsentrik gondtalan életét, amiért önmagát is mélyen megvetette. Ugyanakkor oly biztos volt a kinevezése, annyi határozott jelét látta, annyira lehetetlen ez az egész értelmetlen várakoztatás, hogy igazán nem lett volna semmi teteje a költözködésnek. Különben is hová a fenébe költözzön. Pénze nem volt rá, de itt nem is lehetett volna egy lakást csak úgy megvenni, még csak kibérelni sem. Bosszúterveket dédelgetett. Majd ha látja, hogy ezek tényleg olyan reménytelenek, mint amilyenek egyébként látszanak. Nem magával fog végezni, nem. Immár nem esett volna nehezeére csöndben értesíteni az ellenérdekelt felet, hogy szívesen dolgozik nekik. Vagy nekik is. Tudta az útját és a módját. Eljátszott a kalandos gondolattal, bár nem adott még jelzéseket. S nem azért, mert félt. Miért ne legyen vakond, ha úgyis a föld alatt kell leélnie az életét. Olyan sok nem lehet belőle hátra, hogy ne vakondként legyen az izgalmasabb. Mégis inkább a kinevezésével számolt, mert végül is a vá-

rakozás hosszú évei alatt hozzászokott a semmittevéshez. Párizsra számított. Rosszabbik esetben Rómára vagy legalább Brüsszelre.

Akkor meg minek siessen. Ott jóval kedvezőbb körülmények között tud a további dolgairól dönteni. S minek hallgassa az anyja fölösleges sirámain.

Lehajtott fejfel állt.

Tömött, egyenes szálú, sötét haja a homlokába hullt, hosszú pillái alól nézett ki, hogy azért halványan láthassa önmagát. Saját testének látványa mindig fölzaklatta. Mindenesetre mélyebben, mint másoké. Azzal pedig tisztában volt, hogy Gyöngyvér milyen mértéktelenül és eszelősen bálványozza teste minden kis porcikáját. A meglepettsége, a bámulata, a dermedtsége és a dühe miatt mélységesen megvetette, valójában ezért sem kívánta többé. Már néhány nap után csöndesen a cselédek közé sorolta, habár a kényelme miatt a szolgálataira mégis folyamatosan szüksége volt. Ágost azok közé az emberek közé tartozott, akik korai élményeik ősmintájához ragaszkodnak, s ettől nem is tudja őket senki elszakítani.

Tízéves volt, amikor ezerhétszáz méterrel a tenger szintje felett az apja magára hagyta. Ott, ahol a túlevesek régiója véget ér, s már csak a csupasz hegyek behavazott, sziklás csúcsai merednek az égbe. Nem volt kis növésű gyerek, de minden túl nagy és túl magas lett hirtelen. A hegyek, a többiek, a hálótermek bolthajtásai. A ritka levegőn nem maradt más tulajdona, mint a pusztá teste. Borzongott, mintha állandóan fázna, ám a bőre égett itt, tüzelt. Olyan világba került, ahol nem tudta többé megmondani, hogy mi lesz jó s mi rossz neki. S még szavai sem voltak hozzá rendesen. Kinevették, gúnyolták, mert naponta többször s a legváratlanabb helyzetekben elgyöngült, könnyű lett, a talpa alól kicsúszott a nehéz föld, összecuklott, és nem tudott megkapaszkodni semmiben. Már az első éjszakán megverték. Napközben pedig csöndes, fehér ájulásokba zuhant, mintha abban reménykedne, hogy majd ezen a fehéren keresztül átjuthat vagy visszaviszik arra a helyre. De jóval többet megértett, mint amennyit elvileg megérthetett; az először hallott szavakat éppen úgy, miként az egész helyzet újdonságát. Olyan emberekkel találta szembe magát, akik másként használták a testüket és a nyelvüket.

Amint azonban először bementek a zuhanyozóba, és le kellett vetkőznie, valami más is megindult. Az életnek egy eddig teljesen ismeretlen árama. Hiába tűntek el néhány perc múltán valamennyien a gőzben, a test feszültsége és odaadása egyszerre jelen volt benne, s jelen volt a többiekben, bár senki nem mutatta. Mégis megérezte, hogy a csupasz lét, mely testének körvonalain átsugárzik és a gőzön is áthatol, nem hatástalan. Áttört a gőzön, a zuhanyozók rózsáin ömlő víz zaján. S addig ütötték éjszaka, amíg föl nem fedezte, hogy miként kereskednek mások e hatással. Amíg maga is el nem kezdett üzletelni ezekkel az áramokkal. Addigra már jobban beszélt franciául, bár nem állták meg, hogy ki ne javítsák vagy ne tegyenek úgy, mintha tényleg nem értenék. A másik nyelvet, a testüket, a sajátját kellett megtanulnia. És tényleg nem először csinálta, még ha mások szeme láttára nem olyan gyakran is. S meg nem fordult a fejében, hogy lenne valaki, aki ne lenne megértéssel vagy legalábbis elnézéssel iránta, ne csodálná a tökéletességét, ne látná, milyen mélyről felhatoló élvezet, akár csak megközelíteni.

Félig zárt pillái alól sima mellizmait, a kissé domború és szőrtelen, feszült hasfalát látta, a finom érintésektől immár valamelyest kitelt és megkeményedett, de még a herék dombjai között pihenő szeméremtestét, melynek gerincén hangsúlyosan végigfutott egy vastag ér. Látta a térdét, törékeny, hosszú csontú lábfejét; ujjait Gyöngyvér szenvedélyesen a szájába szerette venni, szopta, rágta. Úgy állt ott, mint aki valami-

ben elmerül, töpreng valamin, tépelődik, valójában nincs itt, ne zavarják, átemelkedett, és az erősödő, emelkedő faszával emeli át magát, nem látja, nem érdekli, mi történik körülötte. Egyetlen mozdulatsort ismételtetett. E késői órában kissé már borostás álláshoz érintette nyitott ujjait, állkapcsát simogatta, élvezte a sörték percegését, majd az ajkát orrához csücsörítve, úgy szagolgatta és forgatta meg öt ujja hegyét, akárha kivételes illatukat élvezné. Senki nem tudhatta, nem érthette, mit művel ezzel a szagolgatással, s minek csücsöríti szopásra az ajkát. Ő maga sem kérdezte, hogy mit tesz, de azóta tulajdonképpen folyamatosan csinálta. Élvezetének sűrű történetében lebegett a mosolyával, helyesebben e feltáratlan múlt tiszta mintái vették birtokukba az arcvonásait, s ez csak a beavatatlanok szemében volt mosoly. Ő maga úgy érezte, mint azt a vad és kiszámíthatatlan áramlást, amitől mégsem kell félnie, mert mindig áramolni fog és mindenki. Az illat nyitotta meg, s ezzel aztán beléphetett titkos életnek bejártán. Látta, amit látott, tudta, amit tudhatott, hol ez, hol az jutott az eszébe, saját testének illatával mégis el tudta oldani magát a reális világtól. Átlebegett vele a másik partra, és onnan pillantott vissza mindenki másra és önmagára, akit szintén elhagyott; magával ragadta a sodrás. A hűségnek nem maradt jelentése, és újabb élvezettel várakozott az árulás.

Ezen a túlsó parton nem volt semminek neve, a megnevezésnek nem volt kényszere, az egész történetnek nem volt egyetlen időpontja sem, s így az eseményeknek nem maradt súlya. Nem juthatott át oda bármikor, ám amikor az egyetlen s igen egyszerű feltételnek eleget tett, akkor nem volt akadálya az átkelésnek. Ujjain meg kellett őriznie testének váladékait és izzadmányait. Vizelés után ne mosson kezét. Ha nem ellenőrizték, akkor naponta legalább egyszer, kétszer, önmagát is megtévesztve, elszabotálta a kézmosást. Akárha sietne, vagy éppenséggel elfelejtené, hogy mit vertek belé. E mulasztás nem volt öntudatlan, mégsem tudta volna megmondani, hogy mikor igen, mikor nem. És azt sem tudta, hogy mások csinálják-e vagy sem, de fölfedezte, vannak fiúk, akik az orrukat kotorják. Titokban megeszik a száraz taknyukat, vagy amikor a sportpályáról jönnek, és lehúzzák a zoknit, akkor az ujjaik közé túrnak, és a lábuk leg-sötétebb izzadmányainak bűzét szagolgtatják. Minél mélyebbnek érezte a talpa alatt a kilátástalanság ingoványát, minél jobban belebonyolódott valamilyen hazugságba, vagy egyszerűen bajba került, annál gyakrabban lett *oui, voilà*, igen, *d'accord*. Ki más kereshetett volna hozzá, mint önmagát. Habár volt a kétségbeesetségnek olyan mélysége, ahol ezt az igent nem tudta többé kimondani, s akkor *non* lett belőle, nem. Akkor viszont a tagadásba kapaszkodva még mélyebbre süppedt, innen legalább nem láthatott ki semmire.

A mai napig úgy vizelt, mint egy kisfiú. Az erősen ráncolódó, szokatlanul hosszan és tölcséresen kicsücsösödő előbőrt nem húzta vissza a makkjáról, s a vizelés végeztével éppen csak megrázogatta, inkább hagyta, kenődjék valamennyire az ujjára. Ujjai-val bemászott a combjai közé, a herék alá, s itt mindig talált magának értékes illatot. De nagyon ritkán vállalt akkora kockázatot, hogy a fenékpofák közé is behatoljon, és megérintse a végbélnyílás izomzattól összerántott, fodros szélét. Netán egészen kicsit megdörzsölje, kísérletképpen benyúljon. Azért megtörtént ez is. Az illatok az ujjain szépen elkeveredtek, s a nap hátralévő idejére így őrizte. Átmentette az éjszakába, mikor háborítatlanabban hozzáférhetett a testéhez, bár akkor is résen kellett lennie a hálóterem kéken derengő fényében, fülelni, nyitott szemmel követni minden kis moccsnást. Ő maga tanította, vezette rá a testét erre a sötét dacra, ő szolgáltatta ki a veszélynek és az önmegtagadásnak. Húzta az időt, az ajkán húzta végig az illatot. Ettől lelas-

sult, mintegy a lélegzete is bennragadt, visszatért az ügyeskedő, az óvatos, a kiszolgáltatottság halálos veszélyével játszadozó kisfiúhoz, aki egykor volt, s akit nem hagyott el többé.

Mikor nem zárhatta combja közé a füttylőjét, vagy nem érhetett hozzá még a nadrágján keresztül sem, hiszen az internátusban mindenki minden pillanatban mindenkit megfigyelt, akkor az illatokkal tudta a legegyszerűbben megvigasztalni önmagát. Ez később is így maradt a faszával, bár annak áthatóbb lett az illata. A vigaszra csaknem állandóan szüksége volt, és megszerzésének alattomos formája legalábbis ez idáig senkinek nem tűnhetett fel. Kiállta a veszélyek próbáit, soha nem vált büntethetővé. A siker mintegy utólag igazolta jogosságát. A romlékony vizelet, a legártatlanabb érzéki izgalmaktól is kibuggyanó, áttetsző spermacepp, az előző magömlés beszáradt maradéka s a körülméletlen előbőr alatt hol megduzzadó, hol összezsugorodó makk kényes izzadmányai adták e tartós, átható illatot. Szagolgatta, végigszántott vele az ajkán.

Majd megint szétnyitotta az ujjait mindkét kezén, s lassan, kimérten megindult velük. Nem szórakozottság volt, közel sem szórakozott mozdulat, ellenkezőleg. Mint aki a másodperc törtrészeit kultikusan tiszteli. A figyelme személyes, mégsem ő teszi, hanem ősidők óta előírt mozdulatokat végez. Mint aki a másikat, most éppen egy tudatlan nőt, beavat teste kultuszába, mint ahogy mások őt is beavatták. Ezt közel sem felejtette el. Gyöngyvér annyit fogott fel belőle, hogy ebbe nem szabad beleszólni, nem is tud. Ahogy az ember a szakramentumok felmutatásakor sem járhatja a száját. Éppen erkölcsileg nem érezte erre feljogosítva önmagát. Hiszen amit látott, az mindenféle más férfira emlékeztette, akik valami hasonlót műveltek előtte.

Meg különben sem érdekl. Tőle Ágost csinálhat már magával, amit akar, akár a faszát is kiverheti. Szeretett volna gyorsan ágyba kerülni, hogy másnap kora reggel, még az énekórája előtt kényelmesen úszni mehessen. Mégsem tudta a száját tartani.

Máskor legalább ezeket a rohadt spalettákat becsukhatod, ha már ilyesmit művelsz, sziszegte csillapíthatatlan dühében, miközben kihajtogatta az ablakkeretből a spaletta fehérre lakkozott szelvényeit, és ingerültségét is levezetve, becsapkodta őket a helyükre.

A spaletták hosszú szelvényeit a ház homlokzatáról, a kapubejáróból és a lépcsőház falsíkjairól ismerős antikizáló profilok díszítették.

Úgy érezte, nem értette, nevetséges lett önmaga előtt is, de mintha Ágost ezzel a disznólkodásával valamit elvonna tőle. Akkor ő minek van itt. S ettől valahogy mégis a pártjára került az íratlan erkölcs, hiszen olyasmit csinál, ami az elfogadottal mindenképpen ellenkezik. Holott látta volna, látta is, hogy inkább ad, mint elvesz. Meg az óvónő szólt ki belőle, mert ösztönösen megérezte maga mellett a gyámolításra szoruló, vigasztalhatatlan kisfiút.

Bekattant a zár a spalettán. Hogy Ilona minden este elfelejti becsukni náluk. Ezen az éjszakán Kristóf megint a kattanásra ébredt. Amikor éjjelente a táblákat magukra csukták, mindig fenyegető lett a csönd a különben is néma udvari szobákban. Ezüstszürke, fényes, hosszú combja közé kissé betapadó selyempongyolájában, amely alól hattúprémmel szegélyezett, halványlila papucsá éppen csak kilátszott, Gyöngyvér még ott maradt a hirtelen megvakított ablakok előtt. Fejét megbántottan vetette hátra, legszívesebben elfordítaná, de közben azért nagyon figyelt. Hűvösen fölmérte a terpet. A sötét zoknik az ágy előtt arra utaltak, hogy a férfi ott kezdte a vetkőzését. Fehér alsónadrágja valamivel odább hevert a szőnyegen. Inge egy fotel támlájára vetve világított. Látta magát, amint egyenként fölemeli ezeket a szétszórt holmikat, s az ar-

cát temeti beléjük. Az illatok azok közé a megfoghatatlan dolgok közé tartoztak, amelyek nem engedték őt Ágost közeléből. S ha valakinek el kellett volna magyaráznia, akkor leginkább egy valamennyire megégett elektromos vezetékhez hasonlította volna a férfi illatát. Nem tett eleget a vágnak, nem is értette, mert tulajdonképpen nem akart mást, mint látni. Látni. És nem újabb megaláztatást. Mint ahogyan azt sem érthette, hogy egy ilyen illat miért hat rá ellenállhatatlanul. Mindent látni, amit szándékosan vagy szándéktalanul megmutat, s amit még soha nem láthatott. Férfiakkal kapcsolatos tapasztalatai különben is arra intették, hogy őrizze meg a nyugalmát, a hidegvérét, az alázatát. Ilyenkor a férfiak kiszámíthatatlanok, vagy éppen ütnek. Ugyanakkor minden örökösén változott, a véleménye nem kötötte, az elhatározásai mellett nem tudott igazán kitartani, s most is tudta ugyan, hogy nem helyes, hiszen csak a falánksága, a sértettsége, főleg a féltékenysége lökné, előre, menjen, fogja meg.

Miközben Ágost a két tenyerével lassan, alig érintve bőre felszínét, csúszott a saját csupasz testén, de úgy, hogy tenyerét hol kifordította, hol befordította, Gyöngyvér megindult felé. S ahogy a tenyér előbb a nyakívet, majd a mellizmok domborulatát követve, visszájával könnyedén a hasfalhoz ért, fekete szőrzettől sötétlő öle, mintha az ingerület vissza akarná a testet önnönmagába zárni, belerándult. A pilláit is görcsösen belehunyta. Megint csak vastagodott, telt a fasz, s immár el is vált a heréktől, alig valamennyire, de teljes hosszában megemelkedett. Ettől viszont tétován szétnyílt a férfi ajka. A lassúsága önmagában nem lepte meg Gyöngyvért, hiszen máskor is felettébb takarékosan, mi több, fúkaron bánt az élvezetével. Minden másodpercet a végtelenségbe nyújtani. Mint aki az idegsejtekből kiáramló kéj minden szétszikkasztó atomját, minden lehulló, kihűlő szemecskéjét külön figyeli, követi, s szomorúan búcsúzik tőlük, mikor erejüket veszítik, és közönyösen ki kell hunyniuk. Most azonban jól látta, hogy a lassúság a lehetséges beteljesedést nem csupán késlelteti, hanem kikerülné, vagy mint valami egészen közönségeset és durvát, egyenesen megveti. Kioltja magában. Vágyával nem keres másokat. Legfeljebb nézők vannak, megfigyelők, ám ezeknek nem szabad senkiben megtestesedniük. És ez azért elég új volt Gyöngyvérnek.

Aki nem egyszer, nem kétszer látta már, hogy a fölébe görbedő különböző férfiak miként kapják a markukba a félig megkeményedett vagy a rettegéstől összezsugorodott farkukat, s gyorsan, szégyenlősen, ideges mozdulatokkal miként serkentenék. Mintha tépnék, vonnák, ki akarnák szakítani a helyéről. Miközben ajkukkal görcsösen a szájába tapadnak, nyelvükkel a mellbimbóját döfködi, beszívják, harapják, vagy a szeméremajkába akasztják a nyelvüket, és a csiklóját keresgélik. Ezeknek az önmaguk tehetetlenségével dulakodó és elterelő hadműveletekbe bocsátkozó férfiaknak a képét nem tudta magától most elhárítani. Végül is nem azért tették, hogy magukat élvezzék, hanem újra akarták éleszteni, föl akarták serkentenni az apadó vagy éppen a túlfokozottságtól bémult izgalmukat; segítették, sürgették, ösztönözték a vért, toljon már fel annyira a farkuk barlangocskáiban, legyen már kemény, minél előbb beléhatolhassanak. Belém. Mégiscsak belém. Közben nem kellett mást tennie, mint az előzékeny várakozásba kicsit belenyögni, kihívóan, türelmesen nyöszörögni, ám a szemét lehunyni vagy éppen kíméletesen félrenézni, ne láthassák, hogy látja, ne zavarja meg őket, ne leplezze le a kissé együgyű, kissé mulatságos igyekvésüket. Ezeket a heveskedő vagy gátlásos férfiakat jobban szerette, mert felettük hatalma volt, s legalább ilyenkor megengedték, hogy szeresse őket. Előleget adhatott nekik a hangjával a rájuk váró örömből; kicsit lihegni, óvatosan nyüzszíteni, valamit, amivel segítheti a merevedésüket. Hálasak voltak érte, s ezért jóval figyelmesebbek. De nem avatkozni bele.

Akkor a pokol szabadulhat el.

Elképedten, tágra meredt szemmel fogta fel, amit eddig is tudott, de nem volt hajlandó tudomásul venni. Talán nem is a szeme játszotta a főszerepet, hanem az agyában került minden végre a helyére. Fájt. Ez csak magába szerelmes, senki másba, önmagába. Kikerüli, amit más férfiak olyan indulatosan és azonnal és csillapíthatatlanul kívánnak. Ágost minden volt, de sem gátlásos, sem heveskedő. Azok az összes többiek magukat babrálták, de őt kívánták.

Szégyentől égett az arca, a homlokcsontja belelűktetett a fájdalomba.

Mert ez idáig valamiért elhitette magával, hogy ez a férfi sem különbözik semmiben a többitől. Legfeljebb annyiban, hogy jobban szereti, mint bármelyiket eddig. Ő választotta ki magának, ő erőszakoskodott vele, s ezt nem szégyelli. Nem bánta meg. Talán csak azért szereti jobban, mert a testének kellemesebb az illata, mert finomabban beszél, mindenfélét tud, meg mindenfélét látott, mások a szokásai, mégis együtt élt a fejében a többiekkel. Tagjaikkal és tulajdonságaikkal minduntalan összeakadtak ezek a férfiak, egymásba keveredtek. Szeretkezéseik közepette néha adódtak kellemesebb vagy kellemetlenebb pillanatok, amikor nem volt semmiféle bizonyossága arról, hogy hol is tart tulajdonképpen az életében. Most éppen melyik férfinál. Idegen szoba, egy férfi megfeszült fara, nyomakodó, kemény csípője, ziháló és csorgó mellkasa, mindez nem mondott semmit. Ami inkább jó volt. Legalább nem emlékeztette semmire. Észre nem vehették, hiszen nem volt semmiféle külső jele, hogy összecserélte volna őket. Inkább azon csodálkozott, hogyan tudja ennyire különböző emberek faszát magába fogadni, s életének lűktetése miatt nem állapodik meg már egyetlenegnél. Most mégis gyorsan, nagyon gyorsan szét kellett őket választani az agyában. Amit más férfiak tőle kívántak vagy követeltek, azt Ágost jobban megadja önmagának, s eddig is jobban megadta, ezt láthatta. Mintha eddig is csupán kíméletből elégítette volna ki őt, netán udvariasságból. Az úri jó modorhoz tartozik, s akkor mindent, de mindent félreértett. Ezért maradt az élvezete mindig olyan fátyolos. Beleborzadt ebbe a gondolatba. Akkor mégis azoknál van a helye. Akkor mégis vissza kell költöznie valamilyen tetves albérleti szobába, és mindent kezdhet előlről. A két szemével látta, hogy ez az alak sem viszonzást, sem kölcsönösséget nem kíván.

És ezt nem lehet elviselni.

Nagyon is jól elvan magában.

Érezte, a megerőltetéstől a feje rögtön szétreped. Dögöljön meg. Dühöngött, fortyogott. Holott eddig is tudta róla, hogy ellentétben minden más férfival, ez nem szereti, ha lehet, elkerüli a magömlést. Iszonytató, fájdalmas, görcsös erőfeszítésekkel csaknem mindig sikerült megtartóztatnia önmagát. De ez is szép volt, ez a görcsös mégsem. Ijesztő és megrendítő, miként egy földindulás. Nyögött belé, inkább teljesen váratlanul és durván kirántotta magát belőle, és hétrét görnyedt, a száját szétharapta, de nem. Gyöngyvér eleddig abban a hiszemben élt, hogy ez nem Ágost egyik tulajdonságával, hanem a neveltetésével áll kapcsolatban. Arra gondolt, hogy e szerencsében született úriemberek máskülönben is oly szeszélyesek, kiszámíthatatlanok, s akkor miért ne lehetne Ágostnak ilyen szeszélye. Mindenki más, igen, ő azonban nem. Szerette nézni, amint az izzadságában ázó, ellentétes erőinek küzdelmében csúnyán megfeszülő test az oldalára hengeredve vonaglik, megmered a lábánál. Saját testével követte az erőfeszítés kéjes iszonyatában rángatózó férfi heves ritmusát. Akárha kitölténé még.

A medence szétágazó idegfonatainak van emlékezete.

Akárha biztatná, szinte hallotta magában a biztatás ritmikus kiáltásait. Ágostnak sikerüljön az akaratával a kéjt legyűrnie.

Jaj, csak ne, ne, ne élvezzen el.

Azonos volt vele, hiszen a tiltás a saját lüktetését kiragadta a maga ritmusából, s ezzel valóságos robbanásokra készítette. A hüvely ovális izomnyalábjai immár erősebb lüktetésekkel ellenkeztek. S amint a testével, a rekedt kiáltásaival, a férfi rángatózásának ütemére hagyottan, összepréselve térdét, összeszorítva combját, berándul és kinyíló méhszájával így segítette, s a férfi úrrá is lett önmagán, ő maga, két kezét a combja közé rántva, elég gyakran öklendezve élvezett.

Tudomásul vette, ez valamilyen fakszni, mi lehetne más. Más férfiak akkor sem tudták rábeszélni magukat ilyesmire, amikor szükség lett volna rá; ők maguk akarták. Tudatukat áttörte, maga alá temette az indulat, helyesebben megalázónak érezték volna az önmegtartóztatást, leleplezőnek. Ha még ezekben a pillanatokban, mikor csúszás, érintkezés tökéletes, még ilyenkor is képesek ellenőrizni és megakasztani, akkor semmi nem igaz, akkor nem kívánták a nőt, nem is vágyakoztak rá annyira. Nem akartak oly kicsinyesnek mutatkozni előtte, hogy megakadályozzák a magömlésüket, s akkor inkább a véletlenek uralmára bízták. Ha pedig ilyenkor nem tudta magát idejében kirántani, akkor több lett, mint kockázatos. Hiszen nem akart örökösen teherbe esni. A küretektől nem csak a fájdalom miatt rettegett, ám a rettegéstől erősebb lett a fájdalom és hosszabbak a vérzései. Ágosttól ellenben nem foganhatott meg, hiába akarta, hogy lövelljen a méhébe, ha Ágost egyszer nem akarta. Annak azért örült, hogy végre látja, miként tagadja meg egy férfi az élvezetet önmagától, amire a saját teste megadással válaszolt. Miért ne segítené, ha egyszer jó, jó. Nem vallotta be magának, de tulajdonképpen sokkal mélyebben és hosszabban elégtelt ki, mint mikor a férfi figyelmesen és udvariasan benne járt. S ha ilyesmi létezik, akkor a sors nem elháríthatatlan. Akkor a tömör falon egy kis rés mégis üthető. Akkor mégiscsak énekesnő lesz belőle. Nem ismerte őket, de mindig tanult, egyre többet tapasztalt általuk. Hozzájuk akart hasonlítani. Néha teljesen váratlanul kapott tőlük egy ilyen ötletet. Leste a szokásaikat, utánozta a hűvös viselkedésüket, s bár nem tudott mindent hasznosítani, nem vehette rossz néven a szeszélyeiket sem. Bár arra sem kényszeríthette senki, hogy egészen komolyan vegye. Hiszen abban a mély, szinte vallásos meggyőződésében azért senki nem tudta volna megrendíteni, hogy a nők és a férfiak arra vannak teremtve, hogy egymásra vágyakozzanak és egymásban kielégüljenek. Mégiscsak így van rendjén.

Minden más mégiscsak erkölcsstelen.

De most már azt is látta, a férfi üdvözült mosolyán látta, hogy ez mindig és mindenkinek alamizsnát osztogat. Akkor is alamizsnát osztogat, amikor a hosszú pillái alól a kis szűrős szemével valakire ránéz. Az imádott test láttán az undor borzongása lepte el. Hiszen ez még a legszebb mosolyát is magának tartogatja.

S mintha nem Ágost, hanem ő tébolyodott volna meg, valószínűtlen undorral küszködött.

Ágost tagjaiban idegen emberek testét ismerte föl. Karját, lábát, kemény hasfalát az apjától, csontjainak ízesülését, ujjainak formáját, még az ujjak hosszát is az anyjától örökölte. Az erőteljes nyalábokban megformázott izmokat valami mégis lekerekítette, a vállát, a farát, s ez volt benne az anyja. Egy nő alakja ütött át az izomzatán. Gyöngyvér nézte, s közben arra gondolt, úristen, eddig sem vele feküdtem le. Az anyja ujjai-val, tenyerének kemény párnáival éppen csak megérintette az apja hasfalát. Gyöngyvér úgy bámulta, mint akihez semmi köze nem volt, nem lehet. Miközben a tenyér ismerősen kemény párnáit szinte érezni vélte a mellén. Ami mégiscsak azt jelentette,

hogy a mellbimbója önállósítja magát, erre a kézre emlékezik. De még az öregemberhez is több köze van, amikor összecsinálja magát, és meg kell fürdetniük, gondolta, mert sajnálja, mert részvétet érez iránta. S nem értette, hogy az előző pillanatokban mi a csudát imádkozott ezen az idegen emberen.

Míg egyik kezével hasának feszült domborulatát érte el, a másik kezével már csaknem az ágyék szőrzetét, amibe azért Gyöngyvér is szívesen beletúrta volna az ujjait, bármiként idegenkedett. De a két kéz tétovázott, nem haladt tovább. Érezni vélte a szétkenődött szar szagát, amiből az öreg ki kellett mosdatniuk. Ennek meg arra sincs szüksége, soha, hogy bárki hozzáérjen, legalább a bőréhez, kicsit, a melegéhez, bármihez. Mégiscsak imádom a két kezét, gondolta féltékenyen. Egy kicsit látja, egy kicsit megérinti, s így is épp eléggé élvezi önmagát. Minek kellene neki bárki más. Ágost többször belerándult, az ingerület a talpától a feje búbjáig végigfutott a bőrén, megrendítette a tagjait, kinyúlt, előregörbedt, hátrafeszült a törzse, aztán váratlanul ismét ellazult. Fejét ettől kezdve mint egy holdfényt kereső, némán tatógó állat meredten felvetette. Ágostnak a kéjben nem torzult el az arca, miként más férfiaknak. Nem nézett sehová, nem is lett volna hová, legfeljebb önmagára. Azt sem lehetne mondani, hogy megszépült volna az önélvezettől, inkább áttetszővé váltak a vonásai. És a mosolya még erősebben, még kihívóbban sugárzott az arc felett.

A padló felrecsegett a hatyúprémes papucsok alatt.

Tényleg meg akart valamit mutatni magából, ez egy elhatározás volt, de úgy tette, csaknem kétségbeesetten, mint aki az utolsó aranytartalékához nyúl. Vége lesz, ha ezt meg nem érted. Vége van. Gyöngyvér vegye tudomásul. Láta is, de hiába vett bármit tudomásul, ha egyszerre több ellentétes erő működött. Az egyik eltávolította a férfitől, visszafogta, a megértésre, az értelemre törekvő, a másik azonban, a mohó, a követelőző, aki csupán a pillanat nyers hatalmát ismerte el, nem engedhette, hogy bármi útját állja a kielégülésnek. Átgázolt volna érte szívesen, mindenben. Akár a megértésen is. Az egyik kivárt, figyelt, mély részvétet érzett, mérlegelt, s ezért sikerült önmagát félúton, akár a mozdulat kellős közepén megállítani.

Papucsának magas sarkával bizonytalanul koppant.

Akkor viszont megint csak a másik, mert mindig volt a másik, most az örök sürgető lépett elő, és recscent vele a padló a talp alatt. Nem volt ez olyasmi, amit más emberek vágnak neveznek. Hajtotta a meggyőződése, miszerint Ágost egy ilyen helyzetben mégiscsak testi elsősegélyre szorul, s ilyesmit nyújtani, az ő testén kívül nem is lenne e világon alkalmasabb. Ami igaz is lehetett, a vágnak megvannak a maga érzévei. A kivételesség és a kiválasztottság érzése az egyetlen, melynek az ész érveire nincs szüksége. A megismerkedésük után néhány hétig ez az érzés, amit szenvedélynek vagy szerelemnek szoktak mondani, még hősiesen kitartott. Aztán töredezni kezdett, s hogy miért, egyikük sem tudta volna megmondani, szétmorzsolódott. Magához kell ölelnie. Rá kell simulnia, bele kell tapadnia, le kell szopnia. Be kell fogadnia. Maga sem vette észre, hogy nem csupán hevesen gondolkodik, hanem hevesebben veszi a lélegzetet, s ugyanakkor mintha csillapítaná, két öklét a melléhez préseli. Ez nagyon akaratos mozdulat, amin maga is elcsodálkozott, mert amikor így látta meg önmagát, úgy érezte, ez nem ő, vagy tiltott útra lépett, erőszakoskodik. Mindig ilyenkor érték a legszégyenteljesebb vereségek. Ám ettől kezdve nem annyira a gondolkodása, mint inkább a légzése vezette, egy ritmus, ritmikus gyorsulás, amelyet immár nem kormányozott.

Ne mozdulj, maradj ott, szólalt meg Ágost elég hangosan, mint akinek illetéktelen betolakodót kell elhárítania. Maradj ott a helyeden.

Oly energikus volt a hang, hogy Kristóf is hallhatta a szomszédos szobában, bár nem értette szó szerint.

Nem gondolod, hogy mégiscsak jobb lenne, ha azt a kurva ajtót végre becsukhatnám, válaszolta Gyöngyvér halkán, fojtott indulattal.

Holott azonnal engedelmeskedett. A férfi még csak rá sem nézett, mégsem ment tovább.

Akárha az időből szakítanák ki a testüket. Nem voltak feltartóztathatók többé a saját pályáikon, ám egy pillanatra mindketten megmeredtek. Aki tudja, mit akar, nem siet annyira. Nem álltak messzebb egymástól, mint egy karnyújtásnyira.

Gyöngyvér arra figyelt fel, hová lett a férfi lélegzete. Nem jött ki belőle más, mint fulladt némaság. S ettől hallotta meg a saját sürgető, erőszakos, bántón izgatott lélegzetvétélét. Amitől aztán magát utálta, nem a férfit. Az indulatot, amit a másik ember ellen táplált, mindig nagyon könnyedén megfordította, csakhogy ilyenkor csapdába esett, ahonnan nem tudott többé kimászni. Láta, hogy a másik ember milyen finom, milyen kíméletes, ő pedig durva, minden gondolatában közönséges, bárdolatlan, az ösztönei sem működnek másként, mint egy állatéi.

A saját hamis áldozatoságánál szebbnek látta a férfi megfontolt önzését.

Most vakon fordult a lámpafényes mennyezet felé, s miközben ujjjaival finoman és kíméletlenül továbbhaladt, az egész törzse megnyúlt, mint akinek a saját érintései elől el kell húzódnia, és az akarata ellenére ágaskodik így. Még mindig sok. Kevesebb több lenne. Még egy kicsit, fölfelé, akárha lehetséges lenne önmaga elől kitérnie. Úgy megnyújtani a testét, hogy ne vagy csak nagyon nehezen érhesse el. Hasát megkerülve araszolt le, s alulról, ujjjaival a combja belső hajlatára mászva közelítette meg a heréit. Szája még tovább nyílt, az éjjeli lámpa fénye szájpadrlásának boltozatába világított, ám a hangját most sem lehetett az árnyékosan sötét úrból kihallani. Egészen enyhén megrezzent a térde, mikor két ujjával a heréjéhez ért, és ettől megugrott a két domború izomköteg a megfeszülő combján.

De még hozzá sem ért, agyában kialudt a bántó értelem, s jóval világosabb fénybe nézett, mint amilyen félig hunyt szemébe erőszakosan belevilágított.

Mindenféle gondolattörődék kóválygott ugyan az emlékezetében, ezeknek azonban nem lehetett sok közük azokhoz a képekhez, amelyeket szándékosan maga elé idézett. Mint aki lábujjhegyre emelkedik, ám közben az ölet még jobban szét kéne nyitnia. Heréinek súlyát a combja ne fogja fel. S ami még sürgetőbb parancsolat: a herezacskó és a végbélnyílás között domborodó csontocskát mindenféle feszültségtől és nyomástól megszabadítani. Amikor valaki a hátán hever, mindez nagyon egyszerű. Szét kell tenni a lábát, s térdben behajlítva fölhúzni valamennyire. Álló helyzetben viszont két egymást kizáró mozdulat, amitől a hátán, a mellén is megfeszültek az izmai. Farát kissé hátrafeszítette. Hozzá kell férnie. Persze valami olyasmihhez, ami nincs, mégis előhívható a testből. Egyre jobban szétnyílni és ugyanakkor egyre jobban fölragasodni és egyre jobban felnyúlni érte, hogy egész testét az egész testével elérje. A szobában nem volt már különösebben meleg, a bőr felszínének enyhe jegessége érezte a test határait; a nyakán, a mellén, a combján, a talpán és a lábfejen. Mindezekben már túlnőtt, lefelé és fölfelé, mégis visszafogta, takarékoskodott, legyen még hová növekednie és süllyednie. Belemertült egy képbe, s meg akarta tartani.

Jött egy másik, hiszen semmit nem lehetett megtartani. A könnyű kézzel felrajzolt alakok egymásba, egymásból csúsztak ki. *Voilà, vous regardez les nus féminins en mouvement.*

Többnyire észrevétlenül váltogatta magában a nyelveket. Leginkább a magyar és a francia között ingázott, ám ha egyszer kikötött a franciánál, onnan már könnyedén csúszott még tovább. A magyarnak mélyebb, elemibb volt a vonzása, mégsem érezte magát azonosnak azzal az emberrel, aki magyarul beszélt vagy magyarul gondolkodott benne. Hallani lehetett még egy rosszul hangolt zongorát. Meztelen alakok voltak, lányok, mozdulatban. Tompán pufogtak a zongora kalapácsai. Azon gondolkodott, hogy nincs visszaút. *Sur les points, s'il vous plaît.* Mert ha németül vagy olaszul beszélt, akkor egyáltalán nem tudott visszaváltani. Ilyen út nincs. Előbb érintenie kellett a franciát. Aztán futottak a lányok, futottak a képek a tükörben, gyors egymásutánban, mintha elé vetítenék. S valószínűleg csak azért gondolkodott ilyesmiről, mert tényleg nem volt számukra visszaút. Az egyik tükör a másikban tükröződött. Most megfogom, mégiscsak megfogom, gondolta. Mintha a tükröződések közé kéne benyúlnia, és semmit nem érne el. Sokan voltak, az ismerős arcokat alulról világította ki az erős rivaldafény, az ölüket, a hegyes kis mellüket.

Orruk mulatságosan hosszú árnyékot vetett, felmászott a homlokukra. Soha nem kellett azt mondania magában, hogy ezeknek a gyereklányoknak közül lenne valakikhez, akiket valaha ismert vagy szeretett volna elérni. Lehajoltak, fölegyenesedtek, spicceltek, fejüket dobálták, magasra, még magasabbra, gyorsan, rövid, tört mozdulatokkal. *Tour, s'il vous plaît, une fois d'abord.* Valaki könnyedén fölvitte őket a bordás papírra. Forgásokat kérek, először egyet. Rajzolta, amit az ismerősen rekedt hangján irányított. Ütemre tapsolt a kis hülyéknek. *Et deux fois, trois fois, c'est magnifique, d'accord.* A zsíros kréta a bordák élén éppen csak megragadt. Miként a lányok, akik egy villanásnyira fönn ragadtak a levegőben, a spiccelő lábfejüket támasztották bele, ne zuhanjanak még alá. Aztán mint a csillagok, zuhantak. De minden olyan gyorsan pergett, nem állapíthatta meg, hányan vannak a képeken. Fordulatokban villantak el csupaszyakszirtjeik. És egyszer, kétszer, háromszor, csodálatos, kiáltotta a rekedt női hang, ennyi. A tükörben egyszerre láthatta őket hátulról, előlről, nagyítóval haladt végig a mellükön, a hátukon. A nagyítót persze rendesen visszatette a helyére. A fekete bőrdobozba, amelynek vörösréz zárja a sok használattól kissé megkopott. A fekete bőrdobozt pedig vissza a sima, sárgászörösen fénylő cseresznyefa íróasztal felső fiókjába. Világított a kályha vörös nagy szeme. Odakinn lassan besötétedett a fagyott Zürichi-tó felett, kék lett a hó.

El tudta tenni a képeket.

Amikor aztán magára maradt a hálóterem kék fényében, elő tudta venni őket, és szagolgatta az ujjait. Visszaidézhetette a hangokat, a kis hülyék óriás ugrásait, belenézhetett a kályha nagy vörös szemébe. Az oldalán hevert ilyenkor, inkább összegömbölyödve, s akárha álmában moco-rogna, óvatosan bejátszotta a füttyülőjét a combja közé. Ez egyáltalán nem olyan egyszerű. Néha mégis be kellett nyúlnia a takaró alá, hogy a kezével segítse, de nem maradt benn sokáig. Vagy elindulhatott a nagyítóért, ez nem úgy volt, mint otthon, mert ebbe a szobába bármikor beléphetett, kinyithatta a fekete bőrdobozt, elővehette az albumot. Az ölébe helyezte, meglehet, csupán azért, hogy közben nyomogathassa egy kicsit a combja közé szorult heréit. Ha pedig már benn volt a füttyülője a combja között, akkor fájdalmasan megkeményedett. Tartotta, ahogy szorított a combja, úgy tombolt vagy enyhült a fájdalom. S mindig ugyanott nyílt ki a könyv, a táncolóknál. Ha engedte, akkor valósággal kipattant a két forró comb közül, s ettől úgy érezte, hogy ott lenn, a takaró sötétjében van még egy külön, gondolkodó fej, de nem engedte. Inkább finoman nyomogatta, s ehhez még a kezét sem kellett a

takaró alá becsúsztatnia. Nem leplezhették le. Testét bármennyire birtokba vette az izgalom, mely erősebb volt a gondolkodásnál, józanul figyelte. Nem beszélve a rettegésről, hogy most már mindig így marad, és soha nem fog többé lelohadni. Így kell majd járnia a többiek között, ez lesz a büntetése. Nem tudott többet, mint amennyit önmagától megtudott. Önmagától tanulta a rettegést, s hogy a rettegés élvezet. A csöndben hallani lehetett a fenyők örökös susogását a nagy ház felett. És még azt is hallani lehetett, hogy mások szintén csinálnak valamit, nem csak ő. Nem tudhatta, mit. Nem a zajokat, nem a hangokat, hanem a némaságukat. Ha éppen akarta, akkor ezt mindig újra lehetett kezdeni, ott folytatni, ahol máskor elhagyta, mert beleszunnyadt az izgalomba, vagy az élvezet kiszakította a rettegésből, elűzte, hogy aztán magát az élvezetet álmában veszítse el. Akárha belefordulna egy rettenetes verembe, ahol mindenét elveszik.

Gyöngyvér bármennyire szerette volna, nem eshetett neki foggal és körömmel. Nem rohanhatta le, mert Ágost a saját pályáján távolodott tőle el, egyre lassult, lassúbb már nem lehetett, és főleg magának valóbb. A mosoly észrevétlenül foszlott szét az arc felett. Nem volt sehol. Letörölte az élvezet, ami inkább komolyságot parancsolt. Hüvelykujjával szántott végig fasza gerincén, a lassulások közepette egy nagyon gyors mozdulat, ám éppen csak érintette az erős, kissé félreforduló s a feszülő fityma csúcsán szét-tároló ér felszínét. Hangszer húrjait pendíti. Oly bőséges volt itt a bőr, hogy hiába a makk duzzadása és feszítése, a fityma a merevedéstől mégsem húzódott vissza róla, miként más férfiakkal. Amiben az is szerepet játszhatott, hogy faszának hosszú, hengeres teste lefelé görbedt és nem fölfelé, mintegy visszagörbedt önmagába, s így eltekintve az ejakulációt közvetlenül megelőző rövid és feszült pillanatoktól, nem emelkedhetett meg annyira, hogy a fityma csúcsa alatt meghúzódó feszes kis kantár megkeményedett makkjának meredek pereméről az egész előbőrt visszarántsa. Gyöngyvér lélegzete, pulzusa, vérnyomása, képzelete mindannak ellene dolgozott, amit látott, amit tudott erről a faszról, amit tudomásul vett vagy elismert. Pulzusa gyors lett, mintha futna, s ezt az emelkedést követte a vérnyomása, lélegzetét azonban visszafogta. Hiszen éppen abban a pillanatban nem érinthette meg a másik embert, amikor az szavak nélkül mesélni kezdett önmagáról egy józan ésszel nem követhető történetet.

Nem érte fel ésszel, nem érthette fel, bár megsejtette, hogy a férfi valami hasonlót vár el tőle. A légszomj következtében egy kicsit minden kivörösödött és elhomályosult. Nem csak azt látta, amit nézett; amit nézett, az viszont akadálytalanul beléhatolt. Nem érthette meg, hiszen érzéki tapasztalataiban inkább a gyors, a rohamszerű, a heves, az erőszakos, a túlzó, a hamiskodó érzelmességgel kikényszerített kielégülés uralkodott. Egy olyan színjáték, amelynek többé vagy kevésbé minden jelenete meg van írva előre. Nem ez a hívős, távolzkodó, szenvedélytelen, ez a végtelen személyre szabott és önmagába forduló, tartóli, ez a meglepetéseknek és rögtönzéseknek kitéve volt néhány hét, amikor azt hitték, hogy a temperamentumuk találkozott, most azonban már mindkettőjüknek látnia kellett, hogy még idegenségükben sem találkozik. Hanem csak távolodtak, távolodtak. Gyöngyvér élete a végtelen becsvágyak és a kicsinyes egzisztenciális veszélyek két meredek partja között zajlott, s ezért ritkán is kockáztatott meg olyasmit férfiakkal, amit nem ismert. Nőkkel még inkább, tőlük visszarettent. A nélkülözés, a hiány, a szükség és a lemondás volt az erősebb, s ezek az élmények eleve meghatározták, hogy mit ismerhet, mit nem szabad, mit kell megtagadnia.

Ahová a szem ellátott, nem látott mást, mint sík vidéket, pusztaságot, poroszkált a láthatár felé, de amögött is volt láthatár. Ahová elérkezhetett, nem különbözött sem-

miben attól, ahonnan elindult. Miközben valamilyen megközelíthetetlen, ismeretlen, hívogató magaslat, ahová mindenképpen föl kéne jutnia, mégis mindig ott párázott, meredezett, reszketett előtte; káprázat és délibáb.

Talán most följutok, erre gondolt. Úgy képzelte, lesz az életében egy nagyszerű pillanat, amikor majd minden egy csapásra jóra változik. Nem volt ilyen fordulat, de legalább megsejtette, hogy a férfi már ez ideig is máshonnan vágott neki, és egészen máshová szeretett volna elérni, mint ő. Egy másik tájékon járt. Bár igazán nehéz volt megérteni, miként követhetné bármiben, aminek a természetes követelményekkel ennyire szemben kell állnia. Vagy miféle elvekkkel, miféle beidegződöttségekkel kéne önnönmagában szembeszállnia, ha tényleg engedni akar, s tényleg nem követel semmi olyasmit, amit a férfi láthatóan nem kíván és valószínűleg ez ideig is csak úgy tett, mintha kívánná. Egy pillanatra még az is megfordult a fejében, ez egy buzi. Mert akkor ő most mit csináljon önmagával nélküle. Ez nem csupán nem akar elélni benne, s már erre sem talált semmiféle elfogadható magyarázatot, hanem beléhatolni sem kíván, s még csak meg sem közelítheti. Tornázik itt magában. Amit nem lehet ugyan elviselni, mégis így van. Meg nem értette, miről lehetne még lemondani.

Határhelyzeteken átsegít a tehetetlenség. A tudattal lebénított vágyak, a nyers ösztönök és az akaratoskodó beidegzettségek mögül előlép a másik én, s azonnal végrehajt. Nagyon tudja, mit tegyen. Ez ritkán történik meg, ám ilyenkor az ember nem a tapasztalatok alapján s főleg nem a társadalmilag elfogadott játékszabályok szerint ítéli meg a helyzetét. Ágost érdes, erős tenyerére vágott az öle. Azon gondolkodott, vajon hátulról lepje-e meg a férfit, simuljon-e rá, átkarolja-e, kivegye-e faszát a kezéből, avagy szemtől szembe rohamozza. Csókolja, elnyelje-e az ölével, a hasával feszüljön-e föl rá. Mindezt nem tehette, s nem csupán a tiltás miatt, hanem látott valamit, ami több volt, mint megérthető.

Immár a másik énje nézett ki a fejéből az ő szemével.

Ez az egész faszdolog, az egész vele való foglalatatoskodás olyan lett, mint egy fenyegető és nagyszabású természeti jelenség, amit legelőször is tudomásul kéne vennie. Addig pedig nincs mit szólnia, tényleg nem szabad megmozdulnia, meg nem közelítheti. Lélegzetével lüktetett a teste, vagy a teste lüktetésével az egyre hevesebb és egyre hevesebben elfojtott lélegzete. Barna bőrének mélyén a felindulás vörös foltjai terjedtek szét, nyakán, arcának erős csontjain, akaratos kis homlokán. Úgy érezte, mint ha a forró nedvesség, mely a hüvelyét előnti, kicsordulna a szeméremajkán. A teste mélyén, a méhében, az agyában kívánta, hogy a csupasz vállán, a karjában, a mellén, amit most e finoman borzongató, hűvös selyem fedett, s mindkét megduzzadt mellbimbójával külön kívánta, hogy végre szabadulhasson el, s előbb az egyikén, aztán a másikon érje fel ésszel a férfi mellkasának feszes csontjait és kemény párnáit, a hasa értse meg a feszült hasfalát, a tocsogóssá nedvesedett szeméremajka, melyet a férfi tenyerének párnája nyitna szét.

Tudta, nem fog hozzáérni, nem. Nem kellek neki. Fizikai lehetőségek és a józan ész diktálta lehetetlenségek lehetősége között rángatta a fantáziája. Nem kellek neki többé. S minden határozott kívánsága, láthatta, hiábavaló, hiszen a férfi semmi mással, a saját ijesztően emelkedő, megnyúlt, vastagra duzzadt és visszagörbedő faszával van elfoglalva, csak ezzel. Semmi más nem maradt, csupán e saját kiterjedését és feszültségét élvező üreges húsdarab s az erre vonatkozó valamennyi tiltás és csábítás mindketőjük közönyös agyában.

Nem tudta volna megmondani, hogy mindez miért lenne jobb mezítláb, de nem is

kérdezett ilyesmit. Mindkét papucsát lerúgta, repültek, koppantak, egyik itt, a másik távolabb.

Másnap reggel aztán nem találta.

Egyetlen rándítással oldotta ki magát a pongyolából. Kibújt belőle, kicsusszant, s mindezen nem gondolkodott.

Másnap sem látott mást, mikor az ülés sarkába húzódva, szórakozottan kibámult a taxi esővel permetezett ablakán, mint a félig megemelkedett, visszagörbedő faszt, amelyhez tilos volt hozzányúlania. Akárha most először látná, de látná az összes többit, amelyeket valaha láthatott, s nem kellett hozzá a férfiakat látnia. Ez lekötötte a figyelmét, olyannyira, mintha visszahátrálna vele egy poros udvarra, a kislánykorába. És a nedves gumiszőnyeg illata úgy áradt szét, úgy emelkedett fel, mint valami emlékeztető, a férfi illatának valamiféle hasonlata. Félig összezárt tenyerében tartogatta a gyógyszereket, melyeket az imént kapirgált ki a gumiszőnyeg mély bordáiból. Ágost kezét a faszon, az anyja óvatos, orsós ujjait, s nem az erősen kanyarodó Margit körül elsuhanó házainak elsötétedett homlokzatát.

Erre az épületektől leárnyékoltszűk útszakaszra a szél nem csaphatott be annyira. Ágnes asszony valamiről beszélgetett a taxissal, ám a hangok is távolról hatoltak el hozzá, egy elképzelt, megfoghatatlan és ellenséges világból. At kellett volna szólnia ebbe a világba, hogy mit csináljon ezekkel a gyógyszerekkel. Akárha jobban hallaná, amint az ezüstösen megcsillanó selyem az éjszakai lámpafényben lágyan lesiklik a testéről, és a bokájánál a földre hull. S mintha udvariasan kinyitnának előtte egy ajtót, amelyről eddig nem tudhatott. Nem tudta, hogy itt még aztán következik egy ilyen nagy, sötét terem, amely mögött van egy másik, világosabb, és még egy harmadik, ennél is sötétebb, és nincs vége.

Istenem, nincs mitől tartanom.

Mezítláb kell végigcsörtetnie.

Még mindig rajta volt ugyan a rövid, ujjatlan, két melle között mély ékben kivágott, a pongyolával azonos színű hálóinge, amely a súrlódásokból keletkező sztatikus elektromosság hatására úgy tapadt a testére, mint a nyálkahártya. Azon sem gondolkodott, hogy levesse-e vagy ne vesse le. Akárha önbecsülésének legutolsó morzsácskáit őrizné vele, hiszen nem szolgáltathatja ki magát teljesen. Valakinek, aki nem kívánja, aki rá sem néz. Valakinek, aki kizárólag magával foglalkozik, és még csak nem is magával, hanem a faszával. Szemrehányásokat tett e fedezékből. Ezt most már legalább értem. Pedig szerette volna letépni a hűvös hárttyát a lázas testéről. Nem lehet, hogy minden férfi mégis ilyen legyen. Már csak azért is, mert a férfi, akinek eleve nem voltak magával kapcsolatban különösebb gátlásai, s végletes egoizmusát legfeljebb a kötelességtudásával fékezte valamennyire, immár átlépett egy bűvös határon. Ujjai közé fogott meredt faszán hol kicsit hátra-, hol kicsit előrehúzta a kifeszült, csőrösen előreálló fitymát, lassan, minden mozdulattól kissé meglepetten, miközben másik kezével gyöngéden megemelte mélyen lecsüngő, súlyos heréit, s mint mikor valaki önnönmagát ejti törbe, egyszer, kétszer erősen összeszorította őket a markában, beléjük kapott, hogy fájdalmat okozzon magának; könnyedén csúsztak egymáson el. A fityma csőre mögül valamelyest előtűnt a makk lilára színeződött tompa feje, a húgycső mélyen ülő, kitágult, egyetlen nagy szemével, de nem egészen, még félig sem, csak valamennyire, majd ismét eltűnt a bőredők között, óvatos ujjainak tölcserében.

Gyöngyvér szerette volna a pillantásával megállítani vagy éppen a kielégülés felé vezetni az eseményeket.

Ám mindaz, ami a kívánságaitól, az emlékeitől, a szükségleteitől és az akaratától bemozduló és ezért felettébb felbolygatott, mintegy párhuzamos futtatásokra átállított elme és a vérbőségtől elötölakvó csikló, a hangsúlyos és hangsúlytalan ütemek között ránduló hüvely izomzata között egyáltalán elhelyezkedett, figyelem, sejt bomlás, lélegzetvétel, vérnyomás, savtermelés, bélkontraktúra és a szív extra ütései, arra az egyetlen kérdésre összpontosult, hogy vajon előtűnik-e még, s vajon egészében láthatja-e. A saját személyének sem maradt a jelenetben más szerepe, mint szégyenszemre nézni és várni az idegen test mögött szunnyadó személy válaszára.

Nem és nem, a makk erősen kirajzolódott a bőrön, de nem csupasztotta le.

Szégyenkezett és gyűlölködött és féltékeny lett Ágost két kezére, mely megtagadta tőle, féltékeny lett az óvatos, a szeretettel teljes mozdulatokra, amelyekkel a saját belső történetét követte és nem nézett ki belőle. Még az anyjára is féltékeny lett, akire az orsós ujjával, az apjára, akire a kissé előreugró, feszes hasfalával hasonlított; erre az egész rohadt zsidó bagázsra féltékeny volt. Órjögött valaki benne. De a fasz konokon leszegett feje még annyira sem tűnt elő többé. Nem mutatta meg. Játszott, csak csábított. Ez ő, ráismert benne a férfira, igen, ez ő. Valaki, aki kikerüli az ismétlődéseket, aki nem áll rá az egyenletes gyorsulásra, mert gyűlöli az élet monotóniáját, s ezért inkább megtagadja önmagától és másoktól a csúcspontokat.

Számára a tagadás a csúcs. Amihez nincs út. Akkor hozzá sincs út.

De hiszen éppen ez vonzotta ennyire a férfihöz, hogy ugyanilyen egyedül és érintetetlenül áll. Csakhogy más, nem egyeztethető a belső ritmusuk. Ezt végre megértette, bár nem fogalmazta meg, mert a hallásával értette, a ritmusérzékével fogta fel a másik szinkópázott ritmusát.

Azon sem gondolkodott, hogy legalább a saját testén végigszántson-e. Gyámoltalanul ismétlje-e meg önmagán, amit a férfi magával tesz. Tétova, ideges, szégyenkező ujjakkal siklott végig a testéhez tapadó ezüstszürke selymen. Ami végre jólesett. Nem annyira az érintés miatt, hanem szunnyadó kapcsolatukat támasztotta fel. Ami mégis csak arra utalt, hogy valamikor, egyszer megegyezett a belső ritmusuk.

Az első hetek megittasult nappalait, tétova éjszakáit idézte fel. Azzal, hogy megismételte a férfi mozdulatát önmagán, kettőjük érintkezésének hiányát töltötte ki.

Önmaga érzékelésével töltötte ki, amitől nézése megerősödött, és bizonyos öntudatra lelt. Legalább a szégyen fölösleges érzetétől megszabadulhatott. Hogy nézi, igenis nézi a faszt. Amiből látott eddig éppen elegendőt, ám soha nem engedte meg magának, hogy nézze, ilyen leplezetlenül figyelje, miként működik és miként kerül a tudata centrumába. Végül is mindenkit arra nevelnek, hogy mások szeme láttára nem szabad magához nyúlania, és tilos leleskednie. A szegélycsipkébe meg kissé beleakadt zavarában a körme. A csipke éppen csak eltakarta szemérmét. Szégyentelenül nézhet-e végre a faszt, s most egészen mást látott, mint amin gondolkodott. Amit látott, annak nem volt olyan nagy jelentősége, hiszen nem férközhetett vele gondolkodásának közelébe, hanem olyan dolgokat látott a világ centrumában, amelyeket nem értett és nem érthetett meg.

Ágost ugyanakkor durván és teljesen váratlanul megrántotta, majd elengedte a fityma csőrét, s a másik kezéből is kiengedte kicsit meggyötört heréit. Igazán nem lehetett kiszámítani, hogy mit fog tenni a következő pillanatban. Meredten reszketett a levegőben a fasz. Még ágaskodott volna, fel, mivel azonban nem fölfelé görbedt a fejével, éppen csak elérte a vízszintes helyzetet. Gyöngyvér szinte érezte, valamelyest átélte a makk alatt megbúvó kantár feszültségét, amint egyenesen visszafogja, nem

engedi fölmagasodni egészen. Nyelve hegyén őrizte a kantár feszülésének emlékét, s hüvelyének íves izomzatában érezte. Úgy hatott, akárha lehajtott, feszült, nagy, sötét fejét támadás előtti dühében előrszegeznie, kissé mulatságosan. Konok dűhe nem volt átélhetetlen, hiszen őt is megfeszítette a tombolás vágya. A saját testi elragadtatottságának fizioiógiáját látta benne át. Ám ezt sem mondhatta el magának, mert őzjögése sem csillapult. Belátta és átérezte, hogy ennek a konok dűhében tomboló fasznak a lefelé görbedő feje miként éri el duzzadt csiklóját, s miközben szeméremajka végre visszasadorja az előbört, a hüvelybe hatoló makk feltüremelő gallérja miként tolja föl s miként rántja vissza csiklójának kitüremkedő fejről a bőrrödöt. Átlátott ezeken az egyszerű megfeleléseken. Ezzel vége volt ugyan valamennyi öntudatlanságnak, ám a tudásával sem tudott mit kezdeni.

A feltáruó ajtóok mögöl másféle öntudatlanság áramlott rá a hűvös és pállott levegővel.

Amikor az udvari szobákban becsukták a spalettákat, s megszűnt a légjárás, mintha az öregség súlyos és rejtélyes illata terjengene.

Ennek a másféle, eddig alig ismert öntudatnak az áramlása elragadta. Hasonlót akkor érzett, mikor éneklés közben sikerült önmagát a hangjával meggyőznie. Mikor nem keresgélte a kiéneklés módszerét vagy technikáit, hanem ezek az előre megírt hangok kiénekeltek vele egy személyt, akiben meglepetten ismert magára. Holott a gondolkodásával még mindig, csökönösen erőszakot tett magán. Saját énekét nem hallja az énekes, ám pontosan érezni tudja, amit mások hangként hallanak. Lélegzetét mintegy megakasztotta, visszafogta, nem engedte el; aztán szoronghatott. Akárha lenne olyan parancsolat, miszerint a lélegzetének csupán a másik ember lélegzetével szabad elkeverednie. Kéj és élv nem maradhat magában, akkor nem engedélyezett. Ennél a parancsolatnál lecövekelt a lélegzetével, makacszkodott, azt azonban nem tudta ellenőrizni többé, hogy mit lát és mit néz és mit tesz. De éppen azért nem volt föl tartóztatható, mert ahhoz, hogy egymásban tükrözödjenek, tényleg nem volt elég két kimerevített ujját a szeméremdomb szörzetén végigfuttatnia és a szeméremajkat megnyitva becsusszannia. Az új tudásával átlátta, hogy ez csak a technika, s éppen az hiányzik a mozdulatából, ami a másik emberben annyira meggyőző és megragadó; az önöség és az önzés kifinomultsága, öntudatlan eleganciája.

Olyan szeretne lenni, mint a másik, és az első tétova kísérletével megbukik. Talán nem is felé kell tartani, hanem el, tőle el. Nem találta a nedvességet sem, amit oly bőségesnek érzett az imént magában.

Száraz vagyok, teljesen száraz.

Gyöngyvérnek nem volt különösebben szép keze, ami miatt minden szép kezű nőhöz vonzódott és minden szép kezű nőre irigykedett. Viszonylag hosszúak voltak az ujjai, s hogy növelje a hatásukat, mértéktelenül hosszúra növesztette a körmeit. Megtehetette, mert nem töredezték, erősek voltak, egészségesen és szépen boltozottak, a manikűrösnöknek szintén örömük telt benne. Ha ellenben felügyelő érkezett az óvodába, s észrevette, akkor nem úszta meg hangos veszekedések és dühödtt jegyzőkönyvezések nélkül.

Rszeltette, lakkozttatta, gondosan ápoltatta, hogy azért ne legyenek annyira veszedelmes fegyverek. A gyerekek különösen szerették a körmeit, főleg a kislányok. De nemcsak az óvodában kellett minden mozdulatára ügyelnie a körmei miatt, amitől minden mozdulatában maradt némi finomkodás, hanem elég volt óvatlanul a férfiak combja közé csúsznia, heréjük alá nyúlui, a lökések indulatában szétfeszülő fenékpo-

fák között a végbélnyílás meglazult záróizomzatához érnie, vagy a vérrel túltelített makk feltűrődött gallérján végigszántania körmének élével, s máris a meglepett nyögés, a fájdalmas ordítás, az egymást követő, tektonikus hullámokban feltörő spontán magömlés.

Saját testét azonban legalább annyira nem tudta meglepni, mint ahogy Ágostét sem. Két körmének kemény fedelével megduzzadt klitoriszának előszobáját érte el, az első bőrredőt. Nem volt elővigyázatlan, mégis inkább kellemetlennek érezte, mint kellemesnek, bár az érzetek áthatják egymást.

(Folytatása következik.)

Radnóti Zsuzsa

A LEGBOTRÁNYOSABB MAGYAR DRÁMA

Nádas Péter: TAKARÍTÁS

Kissé hatásvadász megállapításként a TAKARÍTÁS-t a valaha létezett legbotrányosabb magyar színműnek, még szélsőségesebben fogalmazva pornográf pszichodramának, az erotikus képzelgések drámájának nevezhetnénk, illetve benne rejlik egy ilyen jellegű előadás lehetősége is, olyané, amelyet Genet képzelt maga elé: „...*tiltott, titkos színházat, ahová mindenki az éjszaka leple alatt, álarcban menne*”.

Visszafelé haladva a Nádas-művek keletkezési kronológiájában, a TAKARÍTÁS az „önéletrajzi drámák” sorában az első (1977). Egy katartikus nevelődési dráma, egy serdülő fiú személyiségfejlődésének, ösztönéletének tragikusan összezavarodott, destruktív irányultságú története. Sokkal nyersebb, vadabb és drasztikusabb, mint a TALÁLKOZÁS, de egyben mindkettő azonos: „*a veszélyben lévő fiúság története*”. Ez Balassa Péter megfogalmazása, amelyet általánosságban használt a Nádas-művek többségére. (Balassa Péter: NÁDAS PÉTER. Kalligram, Pozsony, 1997. 112. o.)

A műben meghatározó szerepet játszik egy régen halott férfi (hasonlóan a TALÁLKOZÁS-hoz), aki egy életnagyságú, falon függő fénykép formájában van jelen a színen. Az ő sorsa, emblematikus személyisége bizonyos elemeiben az igazi apa alakját idézi, méghozzá pozitív apaképet mintázva, ellentétben a TALÁLKOZÁS negatív apaképpel.

A másik középponti alak egy szuggesztív kisugárzású idős asszony, darabbéli nevén Klára. Nádas Péter kamaszkorában – árván maradása után – nagy szerepet játszottak a család, a baráti kör idősebb asszonyai, köztük több nagynéni. Apai nagynénjei: Eugénie és Magda, aki „*túl a hatvanon, én húszon innen*”, s akivel „*átbeszélgetjük az éjszakákat*”. (ÉLETRAJZI VÁZLAT. In: NÁDAS PÉTER-BIBLIOGRÁFIA, 1961–1994. Jelenkor, Pécs, 1994. 22., 24. o.) Név nélküli „*idős barátnőm*” haldoklásának egész fejezetet szentel. (JANUÁR–FEBRUÁR. In: ÉVKÖNYV. Szépirodalmi, 1989. 291–345. o.) Anyai nagynénjéről